

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptalajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Husvét.

A feltámadás allelujája nagy örömmel zengett végig a szent város környékén és a Genezáret tó kies partvidékén: fölédtek attól a megszorodott szívek halálra dermesztő kétségbeesésükből, elfelejtették a sok gyászt és bánatot s édes reménység hangozta őket olyan öröme, a mely elfeledtette velük jóformán azt is, hogy a földi testben járnak, hogy százalé nehézség és küzdelem áll még az utjukon. Csak arra gondoltak ők most, hogy megérték és látták a lélek győzelmét és uralkodását a testnek mulandó toszlányain s ez a tudat, ez az érzés más világba ragadta őket, úgyhogy a kegyelem belső örömétől vonzatra szinte már nem is a földön jártak, hanem röpdöstek aetheri szárnyakon, a mint ez valahol a földön túl lehetséges, a hol más tömegek vonzása és összetétele, a honnan tisztább a szemlélet és az áttekintés az élő természet mibenléte és céljai fölött.

A husvét mindenkor a szabadság, a lelki felszabadulás és kiszabadulás ünnepe volt már a régi ókorban a Krisztus előtti időkben is az egy Istent hívó választott népnél is. Ezt a népet is az Isten kiválasztott nagy embere: Mózes vezette ki az egyiptomi fáraók kemény igájából, kiszabadítva őt Isten sugallatai szerint az elnyomatásból s visszavezetve őt őseinek földjére, a hol a pogány bálványoktól félrevonulva végezhetette hivatását, az egy igaz Isten tiszteletének megőrzését. Ez a nagy kiszabadulás, az Egyiptomból való kivonulás is husvétkor történt; innen az ünnep neve is: a husvét bárany étele.

Ezt a szép előképet magasabb, szellemibb értelemben valósította meg a magát fölálkozó Krisztus, a ki az egész világ, minden ember bűneiért nyújtott kiengesztelést az ő kereszthalálával s ezzel minden embernek megadta a jogot a pogányság bűneiből való szabadulásra, bevezette őket az egy igaz Isten tiszteletébe, a kit atyának nevezhet ezentúl a hívó, mert Krisztus, a fiú, a testvér megismertette mindnyájunkkal a valamennyiünknek gondviselő, szerető Atyját.

Ezért volt az a nagy öröm, az a nagy lelki vigasság, mikor a fölámadás hitében igazolva látták azt, a mit életében hirdetett nekik. Akkoriban bámu-

latraméltó dolgok történtek az emberek közt a hitnek a lélek legbelső mélyéről fakadó forrásainál és azóta az emberiségnek körülbelül a fele ismeri és elfogadta a szenvedő, önmagát feláldozó és haltaiból föltámadt Megváltóról szóló tanítást. Ezt hiszi ma mintegy 600 millió ember.

Hogy ez a 600 millió ember hite ma még nem olyan eleven, mint kezdetben volt az öt-hatszáz emberé, azon nem akadunk fönn, mert a földön minden fejlődésen megy át, még a lelkek hite is folyton fejlődik és tisztul s néha visszaesést mutat, a minek példája alighanem ez a szünni nem akaró világháború öldöklése is. De ez sem tart örökké, véget fog érni a pusztulás és a szomorúság is s akkor érezzük ismét a fölámadás vigasztaló örömét, a békét és a szeretetet!

Hírek a gömöri közélet és közellátás világából.

Háborus kihágások büntetései.

A ratkói járásbeli főszolgabíró a következőket marasztalta el: Balogrussórol: Szkalják Andrásné 15 nap és 500 kor., Breznyák Mártonné 15 nap és 500 kor., Babicz Pál 20 nap és 600 kor., Szekrényes Pálné 15 nap és 500 kor.; Gömörtipóczról: Gubcsó Jánosné 10 nap és 200 kor., Dursik András 10 nap és 200 kor., Urban György 5 nap és 200 kor., Urban János 100 kor.; Dobrapatakról: Molnár András 100 kor., Polónyi János 5 nap és 100 kor., Polónyi Márton, Pervan János, Kancsek János, Geczko János, Geczko András 5—5 nap és 100—100 kor., Bugár János holi 100 kor., Valyó Pálné Dombosmező hadifogoly megvendégeléséért 5 nap és 100 kor., Karász Jánosné ugyanezért 3 nap és 50 kor., Lassan Andrásné és Kuchen Jánosné Ratkó árdrágítás 50—50 kor., Faluba Sámueliné és Fakla Károlyné ugyanezért 70—70 korona.

Tilos a délutáni feketekávé. A közéleti hivatal elnökének rendelete folytán az alispán elrendelte, hogy ez év április hó 10 től kezdve a rendezett tanácsú városokban tilos délután 1 órától este 8 óráig feketekávé készíttetni. Ezen rendelkezést a kávékészletek rendkívüli csekély volta indokolja, mely körülmény nem talál indokot, az ebédutáni fényűzés-szerű feketekávézásra. Egyben a Rimaszombat városra nézve fennálló uzsonnakávé tilalmak, mely szerint tilos délután 1 órától este 8 óráig tejet vagy tej felhasználásával készített italokat forgalomba hozni, a jelzett időponttól kezdve a többi városokra nézve is kiterjesztette.

Vetés alól felszabadult készletek rekvirálása. Az Országos Közéletmezősi Hivatal 26100. számú rendelete alapján a vármegye alispánja hirdetményt adott ki, amely kimondja, hogy a legutóbbi rekvirálás alkalmával vetési czélokra visszahagyott, azonban e czélra fel nem használt gabonakészletek községenként rekvirálandók és összegyűjtendők. Az ily módon elért eredmény járásokként (városokként) legkésőbb május 25-ig az alispánhoz bejelentendő. Figyelmezteti a hirdetmény a gazdaközönséget, hogy a vetési czélokra visszahagyott készleteknek bármely más czélra leendő felhasználása vagy a felajánlás elmulasztása kihágásként lesz megtorolva.

Drágább lett a cukor. A kormány a vasárnapi hivatalos lapban rendeletet adott ki, mely szerint a cukor ára 25 korona 50 fillérrel emelkedett. Ezen rendelet alapján az alispán táviratilag hívta fel az elsőfokú hatóságokat arra, hogy a kereskedések cukorkészleteit tájazzák fel és minden métermázsza után 25 koronát fizetessenek be. Az új ár Rimaszombatra nézve az elsőrendű nagy süveg 140 kor. 15 fillér.

Megérkezett a zsidók husvét-i cukorja s az elmúlt hét kedden Rimaszombatról elszállított az egyes elsőfokú hatóságok címére.

Tisztviselő mozgalom. A m. kir. igazságügyminiszter, az igazságügyi tisztviselőket saját kebelükben alakítandó igazságügyi beszerzési csoportok alakítására hívta fel, amennyiben Rimaszombatban arra szükség van. — Ezen felhívás folytán a helybeli igazságügyi tisztviselők — Cseh István helyettes törvényszéki elnök elnöke alatt — e hó 2 án értekezletet tartottak, s miután már tulnyomó részben a helybeli tisztviselői beszerzési csoport tagjai, akként határoztak, hogy ilyen külön igazságügyi beszerzési csoport alakítását szükségesnek nem tartják; annál kevésbbé, mert az ilyen csoportok főerejét, aminél nagyobb számú egyesülésben látják, s tekintettel a már létező beszerzési csoport sikeres működésére, mely az élelmezést intéző körök teljes jóindulatát is bírja, annak továbbra is tagjai óhajtanak maradni.

Világháború.

Ujabb, nagyobb dolog nem történt a mult hét óta olyan, a mi a helyzetben valami lényeges változást vagy eltolódást okozott volna.

Igaz, hogy Németország most már az amerikai Egyesült Államokkal hadiállapotban levőnek tekintheti magát, de ez nem okoz a helyzetben döntő változást. Wilson elnök ugyanis Németországra szeretné tolni a háború kezdetének ódiáját, tehát Amerika csak vonakodva megy a háboruba és hidat hagy maga mögött,

hogy bármikor visszavonulhasson belőle. Velünk és Németország többi szövetségeseivel nem is akar háboruszkodni. Külömben ha kellemetlen egyrészt Németországra Amerika beavatkozása, másrészt könnyebbé és tisztábbá teszi a helyzetet mert nem kell többé semmi tekintettel lenni az amerikai hajókra. Hogy pedig a még nem létező amerikai hadsereg idejöhessen az európai harczterekre, az olyan messzefekvő dolog és annyi akadályba ütközik, hogy e felől igazán nagyon ráérnek még a németek gondolkozni.

Egyik legérdekesebb eseménye a múlt hétnek, hogy úgy Németország kancellárja utján, mint a mi monarchiánk a külügyminiszter nyilatkozatával s a magyar képviselőház még külön is kijelentette, hogy az Oroszországban trónvesztett czárt mi egyáltalán nem akarjuk visszahelyezni, hogy szívesen látjuk az orosz nemzet szabadságát, őt elnyomni nem akarjuk, vele szívesen élünk békében és jó szomszédságban, ha ő is úgy akarná. Oroszországban a forradalmi elemek két pártban vannak. Az egyik párt, a nép nagyobb rétege, szívesen hajolna a békére, de a másik pártnál az angolok keverik a kártyát s ez a párt folytatni akarja a háborút. Persze az utóbbi is érzi, hogy a hódító célok nem lehetnek a szabad Oroszország céljai s azért a haza védelmét emlegeti. Mi azonban nem fenyegetjük az ő hazáját, a mint békét akar és ő sem fenyeget bennünket.

Most még nem alakult ki az orosz helyzet egészen s azért egyes elszigetelt helyi harcok kívül nagyobb támadások nem is lesznek ott mostanában.

Legutóbb a nagy lengyelországi, illetőleg volhyniai mocsarak táján a Stochod mellett a német és szövetséges csapatok támadtak s a toboli hidtőállást el is foglalták az oroszoktól. Együttal azon a tájon föléledtek az ágyuharcok. Galicziában is voltak harcok Zlocsovtól keletre az oroszokkal, valamint az erdélyi és romániai határon is többször összeütköznek.

A maczedóniai fronton a francziák támadásait visszaverték s most már a mi csapataink látogatnak el többször a francziák állásaiba az Ochrida és Prespa tó között.

Az olasz fronton mostanában szembetűnő csend állott be, az olaszok állítólag a mi hatalmas offenzívánktól félnek.

A nyugati fronton Arras és Soissons között még mindig tart a stratégiai visszavonulás, a németek azt jelentik, hogy megkezdődött a mozgó háború a nyugati fronton. Hogy mivé fejlődik ott a dolog s mit akar Hindenburg, azt most sem lehet biztosan tudni, csak azt látjuk, hogy a németek az elpusztított területtől visszavonulnak, az ellenség foglyokat alig ejt, ágyukat nem foglal el s a németek sokszor erősen vissza-visszacsapnak s az angolok, francziák sok veszteségeket szenvednek; most ismét S. Quentin és Soissons táján folytak a legkeményebb harcok. A németek főleg ágyutűzzel dolgoznak. Arrastól északra is vannak néha harcok, valamint a Champagneban és Verdun táján is.

A török frontokon javulás állott be a törökök előnyére. Bagdadnál is meg-

állították az angolokat s erős akadályt vetettek az oroszokkal való egyesülés elé; a gazai vereség után is visszavonult a másik angol sereg a Sinai félszigetre.

Szemle a gömöri bankmérlegek felett.

I.

A közgyűlések ideje lejárt s jóformán valamennyi nagyobb gömöri pénzügyintézet mérlege itt fekszik előttünk s a színes fedelű füzetekből élénk tünnek ennek a vármegyének közgazdasági élete és jelenségei.

Megállapíthatjuk, hogy minden gömöri pénzügyintézet sikeresen dolgozta keresztül a háború nehéz harmadik esztendejét s az új perspektívák világába is bele fog tudni illeszkedni.

Az általános viszonyokra vonatkozólag majdnem mindegyik mérleg egyforma szemmel tekint s talán valamennyi között a legprecízebbet adjuk az egyik igazgatósági jelentésből vett következő szemelvényben:

„A harmadik háborús esztendő — melynek a bekövetkezett trónváltozás is különös történelmi jelentőséget adott — általános viszonyai már a múlt esztendőben is tapasztalt háborús közgazdaság képét mutatják. A lankadatlanul sőt fokozódó erővel tovább folytatódó véres

Rimaszombati Takarékpénztár	üzletforgalma: 107.044,585	K, alaptőke: 240.000 K,	nyereség: 100,891'01 K.
Gömörmezei Nép- és Iparbank	—	—	320,000 „ „ 75,984'44 „
Rozsnyói Takarékpénztár	213.106,794	—	560,000 „ „ 155,327'32 „
Tornaljai Takarékpénztár	12.400,367 88	—	400,000 „ „ 81,978'25 „
Putnoki Takarékpénztár	—	—	1.200,000 „ „ 165,707'96 „

Ezen kis táblázat — melybe csak azokat az intézeteket vettük be, melyek 50000 koronánál nagyobb üzleti nyereséget produkáltak, érdekes összehasonlításra ad alkalmat. A Putnoki Takarékpénztár erősen domináló eredménye, imponáns tőkeerőssége mellett a Rozsnyói Takarékpénztár rivarizál s ez utóbbi az újabb tőke emelési processzus és erősen kiterjedt üzleti hálózata révén sok reményt táplálhat magában az elsőbbség helye iránt, bár a Putnoki Taka-

A Kaukázus vidékén szintén támadtak most a törökök.

A tengeralattjárók és más német czirkálóik erősen pusztítják az ellenséges hajókat.

tusa úgy az őstermelés, mint az ipar teljesítő-képességének talán a maximumig való fokozását tette szükségessé. A méreteiben és teljesítményeiben megnövekedett termelés, a produktumok gyors és nem képzelt áron való jövedelmet juttatott a lakosság legnagyobb részének, hogy a keletkező jövedelemtöbbletek enormis pénzbőséget eredményeztek. A kereskedelem ugyan a megszorító intézkedések folytán erősen szenvedett, azonban remélni lehet, hogy a hazai közgazdasági élet feltétlenül szükséges további fellendülése érdekében mielőbb visszanyeri régi mozgási szabadságát.

Vidékünk mező- és erdőgazdasági termékeinek kitűnő értékesítése, a bányászat állandó emelkedése, az ipartelepek fokozott üzeme lakosságunkat nagy összegű bevételhez juttatta, aminek természetszerű következménye a kölcsönök nagymérvű visszafizetésében és betétállományunk emelkedésében jut kifejezésre.

Az egyes nagyobb pénzügyintézeteink között a tiszta nyereség és üzleti forgalom tekintetében a következő kimutatásunk von párhuzamot:

Rimaszombati Takarékpénztár	üzletforgalma: 107.044,585	K, alaptőke: 240.000 K,	nyereség: 100,891'01 K.
Gömörmezei Nép- és Iparbank	—	—	320,000 „ „ 75,984'44 „
Rozsnyói Takarékpénztár	213.106,794	—	560,000 „ „ 155,327'32 „
Tornaljai Takarékpénztár	12.400,367 88	—	400,000 „ „ 81,978'25 „
Putnoki Takarékpénztár	—	—	1.200,000 „ „ 165,707'96 „

rékpenztár sincs a visszafeljűlés stádiumában, sőt ezzel ellentétes képet mutat.

Legtöbb osztalékot a Rimaszombati Takarékpénztár fizet, részvényenként 50 koronát, legkevesebbet a fiatal, de erős alapokon nyugvó Sajóvölgyi Bank 4 koronát.

Betétek tekintetében első helyen áll a Rimaszombati Takarékpénztár, mely 9607596 korona betét felett rendelkezik.

A sötétség gondja Rimaszombatban.

Ujra bajban van a villanytelep. — Három hétre biztosítva van a korlátolt áram.

A sötétség gondja e hét elején újra megijesztette Rimaszombatot, érteve ez alatt azt, hogy a sötétség fekete fátyola az utcákról bele akarta kapni magát a házakba is s kevésen mult, hogy a husvétünnepre nem lepte meg ezt a szegény, megkínzott Rimaszombatot.

A városi villamos művek nyersolaj készlete elfogyott, volt azonban egy gömöri szünetelő ipartelepen 8000 liter nyersolaj, amely hosszú időre kisegítette volna a villamos művek üzemét s amelyet a kereskedelemügyi miniszter az alispán előterjesztésére rekvirált és átengedett Rimaszombat városnak.

Éppen a kritikus pillanatban, mikor a város a nyersolaj elszállítása iránt intézkedni akart, jött meg az alispánhoz a kereskedelemügyi miniszternek egy újabb távirata, mely az ipartelep üzembehelyezésére való tekintettel a rekvirálást hatályon kívül helyezi és a városi villamos műveknek a Vacuumtól 50 mm. nyersolajat utal ki.

A nyersolaj tehát messze esett Rimaszombatól, mert a Vacuum ezen 50 mm. elszállítását egyelőre igérni sem tudja s így már már úgy volt, hogy a villanytelep beszünteti üzemét, mikor sikerült kölcsön szerezni annyi nyersolajat, amely körülbelül 3 hétre biztosítja a korlátolt világitást.

Ezen három hét alatt a város, mindent el fog követni, hogy a Vacuum leszállítsa az olajat s újabb bajok ne fenyegezzenek bennünket.

Fórum.

— Kommentár nélküli levél a szerkesztőhöz. —

„Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Kedves Barátom!

Azt hiszem már eléggé köztudomásu, hogy ép oly vállalkozó szellem vagyok, mint Te s vállalkozásaimat is ép oly siker szokta koronázni,

mint a Tiedet. Ezt tudva, az jutott eszembe — mert hiszen a mai nehéz háborús világban is jut azért néha az ember eszébe valami — hogy a mi fentjelzett szellemeinket egyesítve, közkereseti társaságot alakítanánk, az eredmények is megfelelő hatványban jelentkeznek. Ha tehát helyesled logikai fejtegetéseimet, csapj fel fiam kompanistánk s halld az első közös vállalkozásunk feladatát:

Meg kell találnunk egy adott helyzet kulcsát. Azt a kulcsot, melynek segítségével a helybeli villamossági szakvezetőség az árammérők titokzatos számaikat, korona értékre átszámítják s az eredményt sok más embertársadhoz hasonlóan számla alakjában minden hó elején Neked is prezentálják.

De hogy jobban megértsd a dolgot, elmondok Neked egyet mást azon tapasztalataimból, melyek bennem a kulcskeresés gondolatát megértelték.

Legutóbbi sikerteljes vállalkozásom egy házépítés volt, melyhez a háborúval kapcsolatos legkedvezőbb konjunkturákat azt hiszem sikerült kihasználnom.

Ezen építkezés során természetesen a ház villamos berendezéséről is kellett gondoskodnom, miért is az ősi erényben vetett bizalommal kerestem illetékes helyen költségelőirányzatot, magamban előre el lévén készülve, hogy a háborús drágaság folytán talán még 600 koronába is belekerül a bevezetés. Másnap el is jött egy ur és egy fiu. Nézelődtek, mérencséltek, spekuláltak, rajzolgattak, számítottak s nemsokára megkaptam a kért előirányzatot, mely nem csekély örömmre csak 1669 kor. 74 fillér végösszeget tüntetett fel.

Gondolhatod kedves Barátom, hogy most már én kezdtem nézegetni, méregetni, spekulálni és számítani, hogy miként lehetne a differenciákat áthidalni s a kecskét kissé háborusabb kosztra szorítva a káposzta egy részét megmenteni.

Legelőször is törültem a falbani vezetést. Egyrészt mért amugy sem szeretem a zsákban macskát, másrészt mert ezzel leirhattam 500 K-t. Másodszor még bekapcsolás előtt kikap

esoltam a pinczét, padlást, udvart, vendégszobákat, amivel az áramkör szűkebb s a költségvetési zárlat rövidebb lett ismét 400 K val.

Végül elhatároztam, hogy a házban már felszerelve volt — a mostaninál sokkal primább — régi vezetékét felhasználom, mely ezimen leiródik újabb 200 K s ezek után boldogan — mint a ki még jó üzletet is csinált — megrendeltem a munkát, melynek a kapott irás szerint 569 K 74 fillérbe kellett kerülnie.

Hozzáfogtak november elsején, befejezték december 16 án, a mi nem volt baj, mert hiszen az év ezen szakában a napok a leghosszabbak. Ellenben a számla megírásához hozzáfogtak december 16 án, még ugyanaz nap be is fejezték, sőt be is nyújtották 874 K 68 fillér végösszeggel.

Szerencsére hidegvéremet nem vesztettem el s nyugodtan jelentettem ki, hogy miképpen én bizonytalan sötétségben ültem 6 hétig, azonképen sötét bizonytalanságban hagyom Öket is 6 hétig, azután majd meglátjuk, hogy mi lesz.

Közben legújabb szerkezetű villamos óram el kezdte mérni az áramot s az első hónapban mutatott 19 hectowattot, mire az áramolvasó főellenőr gratulált takarékosági rekordomhoz s bizalmasan közölte, hogy 3 korona 97 fillért fogok fizetni.

Néhány nap múlva megjött a számla s én fizettem 31 K 95 f-t. A következő hónapban mutatott az óra 8 hwattot, fizettem 27 K 70 fillért és elvitték, illetve kieserélték az árammérőmet. Ez a körülmény már gondolkodóba ejtett. Elővettem 1914. jul. 1-től gondosan őrzött számláimat, egy csomag pakkoló papírt és egy Petőfi irónt s elkezdtem számítani. A papiroim elfogyott, az irónt elfaragtam, 17 tárgyaláson elmakacsoltak, egy csomó gyűlést elmulasztottam, de még azt a Ludolf, akarom mondani Kovács-féle számot, amellyel az árammérő szárait szorozni kell, megállapítanom nem sikerült.

Elkábultva s megcsábultva sétára indulok s lépten nyomon mordképű emberekkel találkozom, kik villamos számlákkal a kezükben hol a napot, hol a toronyórát nézik s folyton morfondíroznak magukban.

Az egyik elmondja, hogy az árammérője elromlott. Egész hónapban nem mozdult s a kapott számla szerint 1358 és 1873 hwatt közötti 488 hwatt különbözetért 64 K 94 fillért fizetett.

Egy másik panasolja, hogy az ő óráját elvitték. Más nem hoztak, de a számlán daczára annak, pontosan ki van írva, hogy a 352 és 447 hwatt közötti különbözetért fizet 13 kor. 35 fillért.

A harmadik elmondja, hogy az ő számlája is nagy volt, de nem fizette ki, lármát csapott s erre egyszerűen leírnak 25 koronát.

A negyediket már meg sem hallgattam. Rohanok haza, megnyomom a kapucsengőt egyszer, kétszer, tizszer, nem nyit ajtót senki. Akkor jutott eszembe, hogy erős áramu, a mi azt jelenti, hogy ha nincs áram, nem szól a csengő. Ezt is jó tudni, mert legalább azt tudom, hogy miért nem látok már tél éve egy klient sem. De azért a kacsáimat árammentesen is ellopták.

Mindezen problémák megoldására kérlek társnak, a berendezési számlát pedig egyelőre nem fizetem ki, míg a csengőt ki nem próbálhatom, mert nappal nem szól, éjjel pedig én nem szólok. Jobban mondva nappal ő alszik, éjjel meg én alszom.

Rimaszombat, 1917. április hó 4 én.

Szervusz — kő.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük la punk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. — Fél évre 5 korona.

Jegyzőknak, tanítóknak és községeknek

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.

Rimaszombat, 1917. április hó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

Trics-tracs.

A nap lenevet a tavaszidőli hangulatban s Rimaszombat megmelegszik és felmosolyog.

Az utcán emberek járnak, talán több mint máskor délben, a ritka fiúk egyike másika már kabát nélkül szemezi a tavaszt, a lányok szemében mintha több lenne a meleg s a szürke uniformisok halványan kéklenni kezdenek a nap-sugarak reflexeiben és az ember népségekre gondol és elfelejti, hogy a hosszú télen mennyi fa égett el, mennyi nátha viritott és mennyi panasz termett az emberek ajakán.

Ketten sétálnak és beszélgetnek:

I. (a leány): ... más ujság nincs?

II. (a fiú): Színészek jönnek, ez magukra nézve nagy ujság lehet, mert a színész hálás és szimpatikus ideál ... S ebben a hirben minden-nél jobban érdekelheti magukat *Jobbay*, a társulat titkára.

I. ?

II. Mesésen fess fiú. Egy rozsnói leány- ismerősömtől hallottam róla sokat. Rozsnón igen nagy sikere volt s nemcsak a színpadon volt nagy sikere. Lányok, sőt mondhatnám, asz szonyok is sóhajtottak utána ...

I. Ne mondja?! Ez igazán érdekes!

II. A legérdekesebb benne az, hogy *Jobbay* már harczteret járt fiú, aki tüdőlővést kapott és most mint rokkant van szabadságolva. De azért azt mondják a lányok, többet ér mint sok itthon lévő lyukatlan tüdejű nem rokkant ...

I. És mikor látjuk meg azt a fiút, akit maga ennyire bekonferál? ...

II. Ugy tudom, a jövő héten jön már bérleteket gyűjteni ...

I. Jaj de kíváncsi vagyok! ... Más bir nincs?

II. Hogyne volna. Nálam mindig van egy pár raktáron. A rimaszombati Szent György czéhisták ez idén újra kiállítás rendeznek és pedig a három napon át tartó kiállításokat kedélyes ötörái teák fogják kísélni, amelyeken nemcsak teát és szendvicset szervíroznak majd, hanem egy kisebb fajta hangverseny program mot is ...

I. És kik fognak ezen szerepelni?

II. Ugy tudom, hogy a multkori Transsylvánia-esték szereplői közül egy-páran.

I. Talán Mojses is, a kis zeneszerző?

II. Ugy tudom, igen. Mojsesnek most megjelenik egy kottája. Az a két dal lesz benne, amit a második Transsylvánia estén énekelt. Ez különben nem az első kottája neki ...

I. Tudom. Sok nótáját láttam én már kottában a „Színházi Élet”-ben is ... Szóval szép szórakozásokra van kilátásunk és cserben hagyjuk a mozit.

II. Azt nem. Miskolczy oly mesés filmeket kötött le, hogy azokat meg kell néznünk. Azután a mozi színpadján is készül valami. Ez ugyan még titok, de azért talán beszélhetek róla. A Kandler Betty kis és nagy tanítványai vizsgáznak majd és oly kedves estét szereznek nekünk, mint ezelőtt két esztendővel ... emlékszik? ...

I. Óh igen ... Mit tud a rozsnói tangó-lázról? ...

II. Azt, amit maga. Én is hallottam, hogy tangó kurzus nyílt meg Rozsnón s hogy nagy-szerűen haladnak a tanítványok.

I. Rimaszombatban nem lesz? ...

II. Nem. Rimaszombatban komolyabb gond-jaik vannak az embereknek. Gyártják és varri-álják a főispán-kombinációkat.

I. Az igaz! Mit tud erről?

II. Ezt ne kérdezze. Inkább sajnálja, hogy holnap már nem lát ... Pestre megyek ünne- pelni ...

I. De jó magának. Ha majd szépeket lát, gondoljon rám.

II. (Sóhaj.) Inkább így: Ha magára gondolok, jó lenne mindig szépeket látni ... A jövő héten majd pesti ujságokat hozok ... jó? ...

I. Jaj de jó lesz ... Jó mulatást ...

A búcsúzás már nem érdekes. —ár.

Boldog ünnepeket! Lapunk elő- fizetőinek és olvasóinak, valamint munka- társainknak örömteljes, boldog husvét- i ünnepeket kívánunk!

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Személyi hírek. Szakall Kálmán ve- zérkari alezredes, ki a harczterén szerzett be- tegsége miatt Budapesten szanatóriumi ápolás alatt volt, f. hó 5 én szülei látogatására ideér- kezett. — Dr. Fülöp Dezső kassai kir. ügyész a husvéti ünnepekre rokonai körébe jött.

Konrad J., a 35 ik népfőlkelő gyalogezred hadkiegészítő parancsnoksághoz beosztott alezre- des mult héten hosszabb távollét után váro- sunkba visszaérkezett.

Gál István várm. aljegyző, lapunk felelős szerkesztője a husvéti ünnepeket Budapesten tölti.

Búcsútisztelgés Kubinyi Gézánál.

A rimaszombati tanítói kar *Bihary* István ve- zető kir. segédtanfelügyelővel az élükön a mult hó 31-én voltak búcsútisztelgésen *Kubinyi Géza* volt főispánnál s *Bihary* István szónoki szép- ségekben gazdag és érzelmes beszédben búcsú- zott el Kubinyitól, mint a tanítói kar lelkes és támogató barátjától.

Nagyheti ájtatosság. A nagyheti ájt- tatosságok a helybeli róm. kath. templomban gyűjtötték a hívek nagy tömegét s a lelkeket valóságos ünnepi áhitat szállotta meg a lamen- tációk gyönyörű akkordjai nyomán. Nagypén- teken délután 3 órakor kezdődtek a lamentá- cziók s a nagytemplom padsorait zsufolásig megtöltötte az ájtatos közönség. Jeremiás siral- mát mély érzéssel, áhitatos előadással tisztán, csengő hangon énekelte *Rábely Kata*. A 80-ik gyalogezred két remekhangú önkéntese: *Falich* Ferencz gyönyörű tenorhangon, *Wierzbický Gyula* pedig erőteljes bassus hangon énekelte a la- mentációit. *Váry János* az orgonán mesterien kísérte őket s ő tanította be nagy gonddal a vegyes kart is, mely válogatott erőkből állott s precziz összhanggal adta elő Händel: „Ecce quomodo moritur.” Bellini: „Popule meus.” és Kloss: „O mi Jesu” kezdetű szép karénekét. A ve- gyes karban énekeltek: *Juraskó Aranka*, *Juraskó Gabi*, *Rábely Kata*, *Rábely Etta*, *Zsuffa Rózsi*, *Fröchlích Irma*, *Hokky Mária*, *Hreckska Irén*, *Kovács Sári*, *Pöschl Aranka*, *Vall Margit*, to- vábbá dr. *Cservenka Béla*, itj. *Rábely Miklós*, *Dowhawycz Miron*, *Drobenko Ernő*, *Falich Fe- rencz*, *Fehér István*, *Gumoski Rudolf*, *Monas- ticzky Miklós* és *Wierzbický Gyula*. A vallásos áhitat mellett nagy lelki gyönyörűséggel hall- gatta a közönség a szép egyházi éneket s mély benyomásokkal távozott a templomból.

A református és evangélikus templomban is nagy számmal jelentek meg a hívek nagy- pénteken s áhitatos figyelemmel hallgatták az ünnepi egyházi beszédet. Előbbi helyen *Czinke* István lelkész, utóbbin *Gyürky Pál* főesperes volt az ünnepi szónok.

Izraelita husvét. Folyó hó 7-én kez- dődött izraelita polgártársaink 8 napos husvéti ünnepe s 6 án pénteken este, mikor az ünnep tulajdonképen kezdetét vette, az ájtatos hívek zsufolásig megtöltötték a templomot.

Eljegyzés. *Vályi Sándor* garami utibiztos, vadászkapitány, ki a harczterén az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért több magas kitüntetésben részesült s jelenleg *Helpán* van szabadságon, eljegyezte *Törökbálintról Schéner* Toncsit.

Katonai áthelyezés. Mint értesülünk, a helyben állomásozó 80. gyalogezred pótzászló- alja parancsnokaként *Knecht* ezredes a 78 ik gyalogezredtől helyeztetett át ide. Öszinte saj- nálattal halljuk, hogy *Nechwatal János* ezredes, az eddigi parancsnok, ki ugy a hivatalos, mint társadalmi érintkezésben rendkívül rokonszenves és közszeretben állott egyéniség volt, körünk- ből távozik s harczterei szolgálatra lesz vezé- nyelve. A humánus gondolkodásu és a parancs- noki teendőket sok tapintattal és kiváló hiva- tottsággal ellátott ezredes távozását nemcsak a polgárság, de a katonai tisztikar is méltán saj- nálja.

Szabadságon. Dr. *Sigmund József* nép- felkelő ezredorvos, operateur Kassáról, dr. *Luz-*

tig Sándor népt. főorvos Besztercebányáról és dr. Eszényi Gyula főorvos, városi tisztviselő orvos rövid szabadságra hazaérkeztek.

Tanárok előléptetése. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanárai közül többben folyó év január 1-től kezdődő érvénynyel automatikusan előléptek. Így a VII. fiz. osztály 3-ik fokozatából a 2-ikba Kerekes Dezső, Cs. Gyürky Pál és Czinke István, a IX. 1-ből a VIII. 3-ba Marton István, a IX. 3-ból a IX. 2-be Fábrián Vilmos és Holéczy Miklós. — Itt említjük meg, hogy a főgimnázium igaztanácsa a múlt héten Csanády Sándor ideiglenes helyettes tanárt a jövő iskolai évre újból alkalmazta az intézetnél.

Két kitüntetés. A honvédség rendeleti közlönye 41-ik számában közli, hogy Juhász László a 16-ik honvéddalozozred parancsnok alezredese, akit a 16-os honvédek s közöttük a sok gömöri a rajongásig szeretnek, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal s az újlagos legfelsőbb dicsérő elismerést a kardokkal kapta.

Orvosi előléptetések. Dr. Lusztig Sándor néptelkő orvos, ki Besztercebányán teljesít katonai szolgálatot, főorvossá lett előléptetve. Ugyancsak főorvosi rangot kapott a háboru kezdete óta harcztéri szolgálatot teljesítő dr. Heinrich Béla m. kir. állami gyermekmenhelyi igazgató-főorvos is.

Signum laudist kapott Farkas Zoltán. Farkasfalvi Farkas Zoltánnak, a rimaszombati kerület országgyűlési képviselőjének, aki önkéntes jelentkezése folytán vonult be katonának s hosszabb ideig az orosz harcztéren küzdött — mint a hivatalos lap április 1-i számában olvassuk — az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb dicsérő elismerés a kardokkal egyidejű adományozása mellett tudtul adatott.

Katonai kitüntetés. Dr. Gotthilf Mihály, a 16. honvéddalozozredhez beosztott népfelkő hadnagy, rozsnyói ügyvéd vitéz magatartásáért a kardok adományozása mellett a signum laudist kapta.

Katonai érdemkereszt. Kerekes Jenő a 72. tartalék honvéd tábori taraczkézrednél beosztott 8. honvéd tábori ágyus ezredbeli százados, Kerekes Dezső rimaszombati főgimnáziumi tanár fia, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a 3. osztályu katonai érdemkeresztet kapta a hadiékítménnyel és a kardokkal.

Nagylelkű alapítvány. Rimakokovai Knöpfler Károly gyáros és nagybirtokos azon alkalomból, hogy a rimaszombati ref. egyház őt tanácstagga választotta meg s ezen minőségében az esküt f. évi április hó 1-én tartott ülés színe előtt letette; 4000 koronás alapítványt tett a rimaszombati ref. egyháznál azzal, hogy rendeltetését később fogja megjelölni.

20 éves jegyző. Márczius idusán múlt két évtizede annak, hogy Kengyel Lajos a nagy szuhai körjegyzői állást elfoglalta. Ezen alkalomból Cserepes, Nagyszuhá, Telep, Susány és Válykó község előljárósága Liptay Ede plebános, a harcztérről szabadságra tért Dzurányi Dezső ev. lelkész és Láng Károly földbirtokos vezetése alatt márczius 18-án üdvözölte. A küldöttség szónoka Liptay Ede a jegyzői karról, mint az államhatalom egyik legfontosabb végrehajtó szervéről emlékezett meg, mely az utolsó két évtizedben megnövekedett szaktudását, tekinélvén sok szép eredménnyel juttatta érvényre a sokat szenvedett hon érdekében. Mint ennek a tiszteletreméltó karnak önzetlen, hűséges és lankadatlan munkását tanulta másféltized alatt ismerni az üdvözöltben. Szívvel fakadó becsülés, ragaszkodás és szeretet érzetével keresték fel az ünnepeket, ki körének érdekeit mindenkor a szíven viselte. A szép szavakra Kengyel meghatva mondott köszönetet a nem várt megemlékezésért. Szívesen fáradozott községei érdekében. Ha sikerült némi eredményt elérnie, azt nem érdemnek, hanem sikeres kötelességteljesítésnek tekinti. Bizalmat és egyakaratu támogatást kér a jövőben is, mert csak így munkálhatják a községek fejlődéseit, a haza legfontosabb érdekeinek kielégítését.

Hítközségi gyűlés. A rimaszombati izr. hítközség — melynek közgyűlése folyó hó 1-én az előírt létszám hiánya miatt nem volt

megtartható — folyó hó 9-én hétfőn délután 5 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését. Ezen a gyűlésen a tisztújítás is meg fog ejtetni s a gyűlés — tekintet nélkül a megjelenők számára — most már határozatképes lesz.

Halálozások. Özv. dr. Knapp Józsefné, Knapp Gusztáv őrnagynak, a Lukács Margitka vőlegényének édes anyja Brassóban 64 éves korában a múlt hó 31-én meghalt. — Knapp Gusztávot ez a lesújtó halálhír az olasz fronton találta, ahol már hosszú hónapok óta küzd s ahonnan édes anyja temetésére haza sem siethetett. Ez annál szomorubb, mert már a háboru alatt veszítette el édes apját is s annak a temetésén való részvételben is meggátolta a mindegyiknél elsőbb s a hon érdekében teljesítendő katonai kötelesség.

Nagy Kálmán füleksávoiyi plebános — néh. Nagy István rimaszécsi kántortanító fia — f. hó 2-án 56 éves korában, papsága 34-ik évében, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. Folyó hó 4-én szentmise szertartása után nagy részvét mellett temették el.

Nickl Gyula, Dobsina város főjegyzője, dr. Markó János rozsnyói kir. közjegyző apósa, ki a dobsinai társaséletnek tekintélyes és köztiszteletben állott tagja volt, folyó hó 1-én meghalt. Temetése folyó hó 3-ikán nagy részvét mellett ment végbe Dobsinán.

Főgimnáziumunk egykori kiváló, jeles növendéke: a megyénkbeli származásu Szuhay Benedek, sajókápolnai reform. lelkész, egyházmegyei főjegyző, egyházkerületi tanácsbíró, ismert egyházi író és költő, életének 54-ik, házasságának 26-ik, lelki pásztorkodásának 28-ik évében rövid szenvedés után Sajókápolnán meghalt folyó hó 1-én s ott temették el nagy részvét mellett.

Az iglói m. kir. állami tanítóképző-intézet I. osztályába az 1917—18. iskolai évre 45—50 növendék vétetik fel. A jó bizonyítvánnyal folyamodó tanulók mind kedvezményben részesülnek. A részletes pályázati hirdetést megkeresésre mindenki megkapja az intézet igazgatóságától.

Elítelt alezredes. A fővárosi lapokban olvastuk e héten, hogy Hegedűs Ede alezredes a nagyszabasi hadbírószék Aradon lefolytatott négyheti tárgyalás után — tisztekekkel szemben egymás között elkövetett becsületsértés büntette, a közhivatali kötelesség megsértésének vétsége és a nyilvános hivatali kötelesség megsértésének büntette címén egy évi börtönrre, a tisztikarból való elbocsátásra, összes rendelkezések és kitüntetések elvesztésére ítélte s öt előzetes letartóztatásba helyezte. — Ez a hír bennünket azért érdekel, mert Hegedűs alezredes azonos az itteni méntelepnél hosszú időn parancsnokként szolgálatot tett Held Edével, ki akkor százados volt s innen Nyitrára lett áthelyezve.

Ipartestületi közgyűlés. A rimaszombati általános ipartestület folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácsstermben tartja 30-ik évi rendes közgyűlését.

A vörös-kereszt egylet helybeli nagy kórházában — hála az orvosi kar és a vezetőség erélyes, kellő időben és kiváló szakértelemmel véghez vitt óvintézkedéseinek, újabb himlő eset nem fordult elő s már a múlt héten feloldatott a szigoru zárlat is. — A felszabadítás után a kórházból múlt héten 240 részben üdülő, részben teljesen gyógyult harcztéri sebesült és beteg katona szállított Miskolcra. A transport jó kedvvel, derűs hangulatban és vigasztalás között vonult végig az Andrássy uton s teljes megelégedéssel hagyták el a kórházat, hol gondos ápolásban, kitűnő orvosi kezelésben és jó ellátásban volt részük.

Cserkészek kirándulása. A rimaszombati főgimnázium cserkészcsoportjának mintegy 15 tagja a husvétü szünet alatt meglátogatta a losonczy cserkészcsoportot. A kirándulásra a csapat nagyrésze szordán d. u. gyalog indult el Bálint Géza segédtiszt vezetése alatt s pénteken délután tértek vissza látogató utjukról, a mely alatt a losonczy cserkészek működését tanulmányozták és a város nevezetességeit is megnézték.

A kaszinóépület sorsa nemsokára eldőli, a város ugyanis az épület eladását határozta el. Bizonyos melancholiával nézünk a

régi, nagyablakos kaszinó épületre, amelyhez hozzászürkült a háboru nehéz és sóhajos hónapjaiban a kaszinói élet hangulata is. Nem tudjuk, mi lesz a komoly épület sorsa s mit tervez vele az, akinek kezébe kerül. — Lehet, hogy lebontják s épül a helyén egy modern spekulatív czélokra alkalmas bérpalota s mi egy darab hangulatot törölhetünk ki Rimaszombati város életéből, hangulatot, amelyet a modern élet nem szeret és nem tud az utjában látni.

A Rima szabályozás ügye. A Rima szabályozásának kérdése évek óta vájudik, s az ismételt előfordult áradások az ügy érdemi elintézését már rég aktuálissá tették. Városunk buzgó és érdemes polgármestere a szabályozás ügyében már eddig is nagy munkát végzett s most egy újabb mozzanattal haladt előre a kérdés a megoldás felé. Folyó hó 3-án ugyanis a városházán értekezlet volt az Ujváry Dezső miskolczy kulturmérnök részvétele mellett, s ezen az értekezleten a Rima mentén levő telek és kerttulajdonosok megjelentek s meghallgatták érdeklődéssel az előterjesztést, mely a tervek keresztülvitelére vonatkozott. Az értekezleten dr. Saldos Béla várm. másodfőjegyző és dr. Kovács László polgármester is részt vett.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár múlt vasárnap — f. hó 1-én — id. Rábely Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen a Molnár Lajos ügyvezető igazgató által referált betegsegélyezési, baleseti kártalanítási és egyéb ügyek nyertek elintézését.

Felmentett katonaoorvos. Még élénken emlékeznek olvasóink a szatmári 5. cs. és kir. gyalozozrednél szolgálatra beosztott dr. Fehér Miklós segédorvosra, ki a parancsnokság akkori rendelkezése szerint az itteni 500 ágyas Vöröskereszt kórház orvosfőnökévé volt kijelölve s csak Kubinyi Géza akkori főispán erélyes fellépésének volt köszönhető, hogy a rendelkezés hatályon kívül helyeztetett. Akkor az 5. gyalozozred tartalékkórházát elvitték innen Szatmárra s az orvosok is velemetnek. Csakhamar szenzációs hír érkezett hozzánk, hogy dr. Fehér Miklóst bűnös cselekmények gyanuja miatt letartóztatták s ellene a büntető katonai eljárás megindult. Most a hosszú vizsgálati fogság után 14 napig tartott Kassán a cs. és kir. hadbírószék a tárgyalás Fehér dr. ügyében, ki a hadsereg erejének gyengítésére elkövetett büntetést lett vádolva. Schreiber Lipót alezredes elnöklésével folyt le a tárgyalás, melyen számos tanu hallgattak ki, dr. Zelenka főhadnagy hadbíró mint vezető, dr. Farkas János főhadnagy katonai ügyész mint vádló vett részt s bírákként működtek: dr. Siegmund József ezredorvos, Heil Ferencz főhadnagy és dr. Kálmán főorvos. A bíróság az orvost pozitív bizonyítékok hiányában felmentette.

Tájékozásal. A közönség tájékoztatásul tudatjuk, hogy folyó hó 7-étől a délután 3 órakor innen induló személyvonat csakis harmadik osztályu személyszállító kocikkal közlekedik Tiszolcz felé.

Törvényhatóságaink — Pro Transsylvania. A koronázás alkalmával a királyné O Felsége legmagasabb védnöksége alatt megalakult „Pro Transsylvania” Országos Segítő Bizottság elnökéhez rövid fennállása alatt már 1783361 korona 92 fillér adomány tolyt be az erdélyi gyermekvédelem czéljaira s az erdélyi feldult tüzhelyek újrafelépítésére. Ennek a segítő akciónak a támogatásában is hazafias törvényhatóságaink járnak elől jó példával, ép úgy, mint a felvidék újja felépítési akciójánál. Az eddig beérkezett legnagyobb törvényhatósági adományok között szerepel Biharvármegye 88665 kor. 98 f. rel, Trencsénvármegye 38164 kor. 53 f. rel és Miskolcz 24000 koronával. — Ezekben a törvényhatóságokban a gyűjtés még tovább folyik, ezeken kívül pedig Pest-Pilis-Solt-Kiskun-, Zemplén-, Torontál-, Tolna-, Árva-, Csanád-, Nyitra-, Pozsony-, Somogy-, Abauj-, Heves-, Arad- és Fejérvármegyék, továbbá Temesvár, Pozsony, Ujvidék, Kecskemét, Szolnok városok értesítették báró Jósika Sámuel elnököt, hogy a legközelebbi közgyűlés napirendjére kitűzték a „Pro Transsylvania” Országos Segítő Bizottság törvényhatósági támogatásának megszavazását is.

Panaszok a hadbavonultak családjainak államsegélye ügyében. A honvédelmi miniszter tekintettel arra, hogy a hadbavonultak családjai részéről az államsegély ügyében rengeteg panaszt adtak be miniszteriumánál, eddig 200000-nél többet adtak, melyek közül azonban csak elenyésző kevés panasz bizonyult be valósnak, körrendeletet intézett a közigazgatási hatóságokhoz, melyben felhívja ezeket, hogy az államsegélyre vonatkozó panaszok dolgában adandó alkalmakkor megfelelő kioktatásban részesítsék a feleket. Azonfelül tegyék a hatóságok azonnal közhírré, hogy az állami segélyre, ideiglenes évi segélyre vagy ezek felemelésére igényt tartó felek kérelmeikkel vagy panaszaikkal ne a felsőbb hatóságokhoz, hanem kizárólag csak az ezekben az ügyekben végérvényesen határozni hivatott főtisztviselőkhez és városi polgármesterekhez forduljanak, mert a felsőbb hatóságokhoz benyújtott kérvények és panaszok illetékes elbírálás végett ugyis ezeknek adatnak le. Tekintettel végül arra a tapasztalatra, hogy a segélykérvényeket és panaszokat sok esetben hivatlan egyének üzletszerűen gyártják, akik rendszerint kihasználják a felek jóhiszeműségét, a rendelet — igen helyesen — arra is felhívja a közigazgatási hatóságok figyelmét, hogy az ilyen zugirászokkal szemben a törvény egész szigorával járjanak el.

A földből is lopnak. A rimaszombati káposztaföldeken történt a múlt héten, hogy egyik gazda beültette a földbe a krumplit, meg a hagymát, másnapra már kilopták a földből az elültetett gumókat, hagymákat. Idők jele ez, kevés és drága a burgonya, drága az ültetni való hagyma. Itt aztán bizonyosan nem fog segíteni az a hatósági rendelkezés sem, a melyik eltiltja a káposztaföldeken a kukorica ültetést, mert lám, lopnak ott akkor is, ha nincs kukorica, sőt ha még semmi sincs a föld felett; lopnak a föld mélyéből is, mert közel van a föld a városához és nincs annyi őr, hogy minden földre jusson egy.

Pályázati hirdetés. A Magyar Gazdaasszonyok Országos Egyesületének ezintekotai leánynevelő intézeti internátusában öt teljesen díjmentes és 24 — évi 800 korona tartásdíj fizetésével egybekötött — hely tölthető be a háboruban elesett tényleges állományu, továbbá tartalékos és szolgálton kívüli viszonybeli honvéd, illetőleg népfőlkelő tisztiek leányárvaival. Az intézetben 4 osztályu elemi, 4 osztályu polgári leányiskola és 2 osztályu továbbképző kézimunka tanfolyam van, ugy, hogy az elemi iskola I ső osztályába felvett nő 10 év tartamára, tehát 6—16 éves koráig nyelhet elhelyezést. A mellékletekkel együtt szabályszerűen bélyegzett folyamodványok mielőbb közvetlenül a honv. miniszterhez nyújtandók be.

Erdélyi feldult tűzhelyeinkért. Jász Nagy-Kun-Szolnokvármegye, amely összes törvényhatóságaink közül elsőnek szavazott meg 1% pótdadót a kárpáti feldult tűzhelyek újrafelépítésére, mely pótdadó a vármegyeszerte elrendelt társadalmi gyűjtéssel együtt 66725 korona 47 fillért juttatott a háboruban feldult tűzhelyeket újrafelépítő Országos Bizottsági felvidéki rekonstrukcionális céljaira, most is, hogy Erdély újrafelépítéséről van szó, követendő példával járt elől. A vármegye márczius 29 án megtartott közgyűlésén 100000 koronát szavazott meg azon erdélyi helyiségek újjáépítésére, melyeknek lakói a magyar állameszméhez hűen viselkedtek s amelyekben magyar iskola és óvoda van, vagy építették.

Hadseregi lábbeli és szijgyártó cikkek szállítása. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesít, hogy a közös hadsereg részére szükséges közönséges hegyi gépekkel készített hegyi bakkancsok, szegelt rövidszáru csizma, dragonyos csizma, huszár csizma, bőrlábszárvédő, végül különféle szijgyártó cikkekét óhajt a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium megrendelni. A szükségeses bóranyagot adja, ha a kisiparosok, ha megfelelő vagyonuk van, kezességi nyilatkozatot adnak. A község kezessége is elfogadható. Ha takarékbetét könyv van és ez a kamaránál letétezik, kezességül szintén elfogadtatik. Minden további felvilágosítást a kereskedelmi és iparkamara szívesen ad és támogatja a kisiparosok törekvéseit.

Adomány az erdélyieknek. Özv. Okolicsányi Jánosné urasszony 20 koronát küldött az erdélyi menekültek segélyezésére, melynek átvételét ez uton nyugtázza köszönettel a központi segélyző bizottság.

Köszönetnyilvánítás. Lukács Gézáné alispánné hálás köszönettel ismeri el, hogy özv. Hámos Aladárné szül. báró Vay Mariska a husvéti ünnepek alkalmából a Vöröskereszt céljaira 20 koronát s a nyomorék gyermekek javára 6 koronát volt szíves adakozni. — Ugyancsak köszönettel nyugtázza az elnök e helyen Nechwatal János ezredesnek a gyermekek részére ajándékozott 8 inget és 1 kabátot.

Köszönetnyilvánítás. Dr. Gelléri Sándor Budapestről 10 koronát adományozott a rimaszombati izr. nőegyletnek, mely adományért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Kézbesíthetlen postaküldemények. A következő bennünket érdeklő kézbesíthetlen postaküldemények vannak a kassai postaigazgatóságnál: Rimaszombatban feladott 40 kor. tartalmu ajánlott levél, Tiszolczon feladott 20 kor. tartalmu közönséges levél.

Nyugtázás. A „Vöröskereszt-egyesület” javára vettük és hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szíves adományokat:

Pénz: Hámos Aladárné, báró Vay Mariska a husvéti ünnepekre 20 korona, Szalvendy Thier Manóné sz. Szabó Mária 20 korona.

Természetben: Sazer N. né 8 drb tojás, Hrivnyák Andrásné Klenócz 7 drb tojás, Vargicz Györgyné Fazekaszsaluzsány 10 drb tojás, A rimakokovai „Vörös Kereszt” egyesület szeretetadománya: két zsák bab. *Az elnökség.*

Rimaszombat és Vidéke jótékony Nőegylete pártfogoltjainak a husvéti ünnepekre Hámos Aladárné báró Vay Mariska 6 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtázza

az elnökség.

A múlt hét szerdáján nagy közönséget vonzott a hirdetett detektívdráma: „Egy éj titka” s a mulatságos vigjáték. Az egész műsor változatos volt és a közönséget szórakoztatta.

Husvét vasárnap a sláger darab: „Homunkulus” II. része.

Április 9-én, husvét hétfőjén a Homunculus II-ik része már nem kerül előadásra; helyette a legújabb Retta Sachetto film: „A bűnös kastély” és a „Bánya áldozata” című érdekesítő dráma lesz műsoron.

Szerdán, ápril. 11-én: „Tükörkép” Nordisk-film. „Ha te úgy, én is úgy” vigjáték.

Április 14—15., szombat és vasárnap: „Szi-béria.” Nagy szenzációt keltett gyönyörű dráma az orosz önkényuralom minden borzalmait élénk tárja.

Április 18. „Huszárvirtus.” Psylander vigjáték.

Április 21—22. „Az elítelt” nagy tetszéssel fogadott film. Törzs Jenő és Rajna Alice fővárosi művészek felléptével, Garas Márton rendezése mellett.

CSARNOK.

Tavaszi.

Halk lebbenéssel ajtót nyitottam.
Szívem melegét oda kínáltam.
S ajtómon bejött valaki szépen,
És benn is maradt egészen.

Most nekem is lát süti végre a nap,
Megtaláltam én is a — sorsomat.
Illatos rózsát, fehér, szép szirmút,
A merre járok sugaras az út...

Kezem kezébe ha beletéved,
Vágyó szemem, ha szemébe mélyed,
Ajkam az ajkára ha rá tapad,
Körülöttünk a csend — mindent megad.

Doktor Deasó.

Találkozás az élettel.

(J. Hartenstein után.)

Az est sötét utca széltemben
Ballagtam fáradt léptekkel
És minden széthűlt a szürke árnyban.

Egészen céltalan volt utam;
A halál követett nyomdokomban,
Mert egyedül, elhagyatott lettem.

Téves gondolatok szálltak meg
S szívem vágya bénán süllyedt...
Amint a halálnak adtam magam.

Akkor hirtelen, mint egy dallam,
Remegett az esthomályban
Egy féltő, aggódó, világos fény.

Egy leányka jött. Az ifjusága
Fényessé világította
Finomkás, simulékony termetét.

Hajának gyémántja, ezüstje
Egy rámba foglalta be
Csoda sötét szeméit, Saphirból.

Titkos pillantással üdvözölt...
S gonosz álmomból felalélt
A tehetetlen, haldokló lelkem.

Egy szó. Hallgatag szájjal, ijedten,
Ébreszté ujjá reményem.
Életem volt az, akivel találkoztam.

*

Égi hegyek ormán.

Aranyánál, ezüstnél drágább kis gyémántom
Százszor emlegetve kél a szó ajkamon,
Minden lépésemnél feléd száll egy sóhaj
A szívemnek árja;
Visszajövök hozzád, várjál nemsokára.

Amikor eljöttem, elhoztam fényképed;
Rajta mintha élve látnám arcod, képed.
Minden perczen nézem s csókot lehel feléd
A szívemnek árja;
Édes kiesim várjál, jövök nemsokára.

Itt újra hideg van (Nálatok is talán)
Kemény téli szél fúj égi hegyek ormán.
De azért nem fázom, állandóan hevít
A szívemnek árja;
Várjál édes engem, jövök nemsokára.

Mig egy szál ellenség tör reánk orozva,
Túrve és szenvedve verjük őket vissza.
A győzelmünk biztos, ezt üzeni néked
A szívemnek árja;
Várjál édes vissza, jövök nemsokára.

Óh, ha visszajövök, ugy-e vársz majd engem.
Hozom szívem, lelkem, úgy, amint elvittem,
S a hosszú várásért felezi babérom
A szívemnek árja;
Sőt egészen néked adja nemsokára.

Stella C. Cordis.

Majd ha már...

Majd ha már elmúlik a háború
És visszatér a régi béke,
Majd ha már nem folyik a harczmezőn
A katonáink piros vére,
Majd ha már felszáradnak a könnyek,
Amelyek apáért hullottak,
Majd ha már a szívek megnyugosznak,
Amelyek fiúért sajogtak.
Majd ha már feledve lesz jó barát
Ki elesett a háboruban,
Majd ha már béke honol mindenütt,
A palotákban s kis kunyhókban,
Akkor leszek csak igazán árva,
Én rám nem fog senki sem várni,
Nem fáj a szíve senkinek értem,
Nem fog senki karjába zárni!
Aki én rám várt, aki értem sirt,
Annak többé nem dobog szíve,
Nem fog e tekintetben majd nékem
Semmi jót sem hozni a béke.
Szomorúságot hoz majd ha látom,
Hogy siet ki-ki övéihez,
És én ilyen elhagyatott árva,
Nem lesz nékem majd mennem kihez,
Majd ha már elmúlik a háború
És visszatér a régi béke,
Majd ha már nem folyik a harczmezőn
A katonáink piros vére.

Szente Ferencs.

